

Методика оцінки стійкості функціонування будівельних підприємств

Торкатюк В.І., Степаненко С.А., Черноморденко Г.В., Жилінська О.І., Ніверчук О.М., Харківська національна академія міського господарства

Розвиток вітчизняних підприємств будівельного комплексу все ще відрізняється системною нестійкістю і оцінюється інвесторами як один з найбільш ризикованих напрямів бізнесу. Вітчизняні будівельні підприємства часто поглинені виснажливими процесами дозвільного циклу не приділяють належної уваги управлінню, що забезпечує стійкість їх функціонування. Проте саме при правильній постановці відповідно місії і стратегічній меті функціонування можливе забезпечення стійкості функціонування, як окремого підприємства, так і будівельного комплексу в цілому, з урахуванням чинників як зовнішнього так і внутрішнього середовища, що впливають на її темп зміни і результативність .

У цих умовах підприємства, що прагнуть зміцнити свої конкурентні позиції, повинні орієнтуватися на нові підходи, принципи і методи організації та ведення бізнесу, заснованого на удосконаленні саме внутрішнього механізму управління сталим функціонуванням підприємств. Головним компонентом такого управління є стійкість функціонування. Спроможність зберігати стійкість в умовах впливу негативних чинників середовища функціонування є найбільш важливою стратегічною задачею будь-якого господарюючого суб'єкта. Питання пошуку нових підходів й інструментів, що дозволяють управляти стійкістю функціонування підприємства стають все більш актуальними.

Оцінка - це результат визначення та аналізу якісних і кількісних характеристик об'єкта, що ним управляють (керують), а також самого процесу управління ним. Вона дає можливість установити, як працює підприємство, чи досягаються поставлені цілі, як зміни й удосконалення в процесі управління впливають на стійкість підприємства, його ефективність тощо

В якості основного підходу до оцінки стійкості ми вважаємо правильним застосовувати комплексний, що є найбільш доцільним для динамічного аналізу взаємозв'язків між складовими стійкості. Він полягає у використанні змішаного підходу, який передбачає використання сукупності вихідних показників оцінки, що характеризують вплив на загальну стійкість складових системи функціонування підприємства (системний підхід) рівня використання застосованих ресурсів, затрачених витрат (ресурсний підхід) в залежності від сценарію та умов розвитку країни, галузі, будівельного ринку тощо (сценарний підхід). В результаті застосування комплексного підходу формується методика комплексної оцінки стійкості функціонування, що дає можливість проводити як ретроспективну, так і перспективну оцінку стійкості на основі зведення певної кількості показників в один комплексний показник.

Методика комплексної оцінки дозволяє уникнути використання зайвої

кількості показників, що може призвести до порушення ієрархії взаємозв'язків між складовими стійкості функціонування підприємства. Вона оцінює досягнуту стійкість господарської діяльності, виявляє чинники її змін, невикористаних можливостей і резерви підвищення.

Саме застосування комплексного підходу до оцінки стійкості за рахунок взаємопов'язаних показників можна вважати інструментом контролю та планування. Завдяки тому, що при цьому створюється зворотній зв'язок у постійному циклі управлінських рішень.

Правильне формування методики дасть змогу окреслити сукупність практичних проблем функціонування будівельних підприємств, об'єктивно оцінити рівень їх стійкості, що служитиме основою для обґрунтування перспективних напрямів її забезпечення. На цій основі ми і будемо розробляти власну методику оцінки стійкості функціонування будівельного підприємства.

Сучасне складне динамічне середовище функціонування будівельного підприємства потребує такого підходу до управління стійкістю, який дозволяв би повністю розкрити риси, ознаки, принципи, закономірності цього процесу. Використання системного підходу дозволяє розглядати стійкість як систему взаємопов'язаних елементів, та дає змогу оцінити кожен складову за визначеними показниками, ресурсного підходу дозволяє аналізувати вплив використання ресурсів за визначеними складовими, а сценарного підходу дозволяє оцінювати стійкість в залежності від економічної ситуації та розробляти заходи, прийнятні саме в діючих умовах. Тому виникає потреба синтезу зазначених підходів у єдиний комплексний підхід, який інтегрує окремі їх елементи у єдине ціле. Саме комплексний підхід дозволяє виокремити ті елементи існуючих підходів, які можна застосовувати в сучасних умовах.